

دانشگاه پیام نور واحد مرکز تهران

گروه علمی حقوق

عنوان پایان نامه:

«بررسی مسئولیت مدنی سازندگان و پیمانکاران سازه های ساختمانی در کشور با توجه به قوانین موجود در قبال کارکنان ، صاحبان کار و اشخاص ثالث» .

Civic Responsibility review building materials manufacturers and contractors in the country according to existing laws regarding personnel - Caro third party owners.

نگارش :

علیرضا بافنده

استاد راهنما:

دکتر عبدالرسول دیانی

استاد مشاور:

دکتر محمد عظیمی

استاد داور: دکتر محمد یار ارشدی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته :حقوق خصوصی

ماه و سال : بهار ۱۳۸۹

اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

چکیده:

سرزمین و فلات ایران بزرگ، در گسل معروف آلپ هیمالیا قرار دارد که فعال و باخطر بالا است لذا سازندگان سازه با گسترش اجتماع و نیاز بشر به سازه و ساختمان‌ها تاثیر واهمیت زیادی بر زندگی اجتماعی دارند. قانون و آیین‌نامه‌های حرفه‌ای تکالیفی بر آنان مقرر نموده و دولت، شهرداریها و وزارت مسکن بر ساختمانها نظارت داشته و با تعیین جریمه یا تخریب، اجرای قوانین معماری و شهرسازی را تضمین می نمایند. در عرف متعارف مهندسی قوانین و آیین‌نامه‌ها لازم الاجرا می باشد. در اکثر موارد مسئولیت پیمانکار در برابر مالک رابطه قراردادی صریح یا ضمنی و احترام به حاکمیت اراده تقصیر قراردادی را مبنا قرار می دهد اما طبع کار مسئولیتهای حرفه‌ای، باعث ضمان ناشی از ساختمانی که دارای نواقص است و نوعی مسئولیت قهری می شود زیرا ساختمان مورد معاملات متعدد قرار گرفته و باعث ورود خسارت به اشخاصی می گردد که طرف قرارداد با پیمانکار نبوده‌اند و اگر از خطای معمار زبانی ببار آید، معمار در برابر هر فردی مسئول است. خطای پیمانکار در برخی موارد جرم نیز محسوب می شود. پیمانکار تعهد به احداث سازه‌ای با مقاومت ویژه و تعهد به نتیجه دارد زیرا در پیمانکاری دخالت عوامل خارجی کمتر بوده و اثبات رعایت احتیاط‌های لازم و کوشش در رسیدن به نتیجه مطلوب برای برائت کافی نیست. پیمانکار کار خود را به جامعه عرضه می کند و مسئول تقصیرهایی که در این عرضه نامطلوب مرتکب شده است لذا پیمانکار، مهندس و طراح در اجرای قرارداد با کارفرما باید حداقلی از استحکام بنا و قوانین را رعایت کند و چون با علم و تخصص دست به تولید زده‌اند زیان دیده به اثبات تقصیر نیازی ندارد و تقصیر مفروض است در حقوق ایران مقررات مختلف در مورد سازندگان مثل قانون نظام معماری و ساختمانی و آیین‌نامه آن و مقررات ملی ساختمان و قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان وجود دارد و عدم رعایت مقررات عرفی نیز تقصیر محسوب و او را در برابر طرف قرارداد یا هر زیان دیده‌ای مسئول بحساب می آورد

بسمه تعالی

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۴	پیشینه تاریخی مبحث
۹	بخش اول: بررسی مفاهیم سازه و مسئولیت مدنی
۱۰	۱-۱- فصل اول: تعاریف
۱۰	۱-۱-۱- تعریف سازه
۱۱	۱-۱-۲- تعریف پروژه ساختمانی
۱۲	۱-۱-۳- تعریف ساختمان ویژه
۱۲	۱-۱-۴- تعریف پروژه عمرانی
۱۲	۱-۱-۵- تعاریف ویژه ساخت و سازهای دولتی:
۱۲	۱-۱-۵-۱- تعریف مقررات ملی ساختمان
۱۳	۱-۱-۵-۲- شرایط عمومی پیمان
۱۴	۱-۱-۵-۳- فهرست بهاء
۱۴	۱-۱-۶- معنای مسئولیت
۱۵	۲-۱- فصل دوم: مفهوم و قلمرو مسئولیت:
۱۵	۲-۱-۱- قسمت اول: مسئولیت مدنی و انواع آن
۲۲	۲-۱-۲- قسمت دوم: مبانی مسئولیت مدنی:
۲۲	۲-۱-۲-۱- فلسفی
۲۳	۲-۱-۲-۲-۱- فقهی
۲۹	۲-۱-۳- قسمت سوم: مبانی نظری مسئولیت مدنی:
۳۳	۲-۱-۳-۱- نظریه ایجاد خطر
۳۴	۲-۱-۳-۲- نظریه تقصیر

- ۴۲..... نظریه منافع ۳-۳-۲-۱
- ۴۲..... نظریه مسئولیت بدون تقصیر ۴-۳-۲-۱
- ۴۴..... نظریه تضمین حق ۵-۳-۲-۱
- ۴۵..... قسمت چهارم: ارکان مسئولیت مدنی ۴-۲-۱
- ۴۶..... وجود ضرر ۱-۴-۲-۱
- ۴۶..... تعریف ضرر و انواع آن ۱-۱-۴-۲-۱
- ۵۲..... شرایط ضرر قابل مطالبه: ۲-۱-۴-۲-۱
- ۵۲..... (۱) لزوم مسلم بودن ضرر.....
- ۵۳..... (۲) لزوم مستقیم بودن ضرر.....
- ۵۴..... (۳) لزوم جبران نشدن ضرر.....
- ۵۶..... (۴) لزوم قابل پیش بینی بودن ضرر.....
- ۵۷..... (۵) لزوم ناشی از اقدام زیان دیده نبودن ضرر.....
- ۵۸..... (۶) لزوم مشروع بودن ضرر.....
- ۵۸..... فعل زیانبار ۲-۴-۲-۱
- ۶۴..... وجود رابطه سببیت بین ضرر و فعل زیانبار ۳-۴-۲-۱
- ۷۰..... **بخش دوم:** اثر و اجزای مسئولیت سازندگان سازه.....
- ۷۱..... فصل اول: عوامل سازنده سازه و مسئولیت آنها ۱-۲
- ۷۱..... قسمت اول: مسئولان ساخت سازه: ۱-۱-۲
- ۷۱..... اول: در پروژه های دولتی:.....
- ۷۱..... الف- کارفرما (دولت).....
- ۷۱..... ب- مجری طرح (بخشی از کارفرمای دولتی).....
- ۷۲..... ج- طراح (مهندس مشاور).....

- ۷۲ د- محاسب (مهندس مشاور)
- ۷۳ ه- نظارت (مهندس مشاور و یا دفتر فنی کارفرما)
- ۷۴ و- پیمانکار (از بخش دولتی یا خصوصی)
- ۷۵ دوم: در پروژه های بخش خصوصی:
- ۷۵ الف- کارفرما (صاحب سرمایه)
- ۷۵ ب- طراح (مهندس معمار)
- ۷۵ ج- محاسب (مهندس محاسب)
- ۷۶ د- نظارت (مهندس ناظر)
- ۷۸ ه- مجری و پیمانکار ساخت
- ۷۹ ۲-۱-۲ - قسمت دوم: مسئولیت سازندگان سازه ها
- ۷۹ اول: در پروژه های دولتی:
- ۷۹ الف- مسئولیت کارفرما (دولت)
- ۷۹ ب- مسئولیت مجری طرح (بخشی از کارفرمای دولتی)
- ۸۰ ج- مسئولیت طراح (مهندس مشاور)
- ۸۰ د- مسئولیت محاسب (مهندس مشاور)
- ۸۰ ه- مسئولیت واحد نظارت (مهندس مشاور و یا دفتر فنی کارفرما)
- ۸۱ و- مسئولیت پیمانکار (از بخش دولتی یا خصوصی)
- ۸۵ ی - مسئولیت ناشی از انتخاب مصالح نامرغوب
- ۸۶ دوم: در پروژه های بخش خصوصی (غیر دولتی):

- الف- مسئولیت کارفرما (صاحب سرمایه) ۸۶
- ب- مسئولیت طراح (مهندس معمار) ۸۶
- ج- مسئولیت محاسب (مهندس محاسب) ۸۶
- د- مسئولیت واحد نظارت (مهندس ناظر) ۸۷
- ه- مسئولیت مجری و پیمانکار ساخت ۸۷
- و - مسئولیت ناشی از انتخاب مصالح نامرغوب ۸۸
- ۲-۱-۳- قسمت سوم: بحث قراردادهای زنجیره ای ۹۱
- ۲-۲- فصل دوم: تقصیر در ساخت سازه های ساختمانی و بررسی قوانین و مقررات مربوطه ۹۶
- ۲-۳- فصل سوم: مسئولیت ناشی از فعل غیر ۱۰۴
- ۲-۴- فصل چهارم: بررسی سیستم های کنترل و نظارت بر سازه : ۱۰۶
- ۲-۴-۱- نقش سازمان مدیریت و برنامه ریزی (معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری) در پروژه های دولتی ۱۰۶
- ۲-۴-۲- وزارت مسکن و شهرسازی ۱۰۷
- ۲-۴-۳- سازمان نظام مهندسی ساختمان (پروژه های غیر دولتی) ۱۰۸
- ۲-۴-۴- شهرداریها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان ۱۰۹
- ۲-۴-۵- سازمان میراث فرهنگی ۱۱۲
- ۲-۴-۶- ایرادات سیستم کنترل و نظارت سازه ۱۱۲
- ۲-۵- فصل پنجم: مراجع صالح رسیدگی در دعاوی سازه: ۱۱۲
- ۲-۵-۱- در دعاوی سازه با ماهیت انتظامی ۱۱۲
- ۲-۵-۲- در دعاوی سازه با ماهیت شهر سازی ۱۱۳
- ۲-۵-۳- در دعاوی سازه با ماهیت مدنی ۱۱۴
- ۲-۵-۴- در دعاوی سازه با ماهیت کیفری ۱۱۴

۱۱۶	بخش سوم : علل رافع مسئولیت مدنی و شیوه های جبران خسارت زیان دیده
۱۱۷	۱-۳- فصل اول: علل رافع مسئولیت مدنی:
۱۱۷	۱-۱-۳- حکم قانون و امر آمر قانونی
۱۲۱	۱-۲-۳- اجرای حق
۱۲۲	۱-۳-۳- رضایت زیان دیده
۱۲۵	۱-۳-۴- قوای قاهره و آفت ناگهانی
۱۲۶	۱-۳-۵- دفاع مشروع
۱۲۸	۱-۳-۶- غرور
۱۳۰	۱-۳-۷- اجبار یا اکراه
۱۳۰	۱-۳-۸- اضطرار
۱۳۳	۱-۳-۹- فعل شخص ثالث
۱۳۴	۱-۳-۱۰- تقصیر زیان دیده
۱۳۷	۱-۳-۱۱- احسان و نیکوکاری
۱۳۷	۱-۳-۱۲- تقسیم مسئولیت بین عوامل سازنده:
۱۳۸	۱-۳-۱۲-۱- انتساب
۱۳۹	۱-۳-۱۲-۲- قابلیت پیش بینی
۱۴۰	۱-۳-۱۲-۳- نحوه مداخله اسباب
۱۴۲	۲-۳- فصل دوم: شیوه های جبران خسارت زیان دیده
۱۴۴	۱-۲-۳- قسمت اول : شیوه های جبران خسارت
۱۴۴	۱-۲-۳- بیمه مسئولیت
۱۴۷	۱-۲-۳-۱-۱-۱- شرایط انعقاد قراردادی بیمه مسئولیت
۱۴۹	۱-۲-۳-۱-۱-۲- آثار قرارداد بیمه مسئولیت
۱۵۰	۱-۲-۳-۱-۱-۳- تعهد بیمه گر در قرارداد بیمه مسئولیت
۱۵۱	۱-۲-۳-۱-۱-۴- تعهدات بیمه گذار در قرارداد بیمه مسئولیت

- ۱۵۱..... ۳-۲-۱-۱-۵- مفهوم و تعریف حادثه در قراردادهای بیمه مسئولیت
- ۱۵۳..... ۳-۲-۱-۱-۶- دعوای مستقیم زیان دیده در بیمه مسئولیت
- ۱۵۴..... ۳-۲-۱-۱-۷- نمونه قراردادهای مسئولیت منعقدۀ توسط شرکتهای بیمه
- ۱۷۰..... ۳-۲-۱-۱-۸- مقالات بیمه ساختمان
- ۱۷۵..... ۳-۲-۱-۱-۹- الزامات قانونی بیمه
- ۱۷۶..... ۳-۲-۱-۱-۱۰- فرض عدم بیمه
- ۱۷۶..... ۳-۲-۱-۲- شرط عدم مسئولیت
- ۱۸۰..... ۳-۲-۲- قسمت دوم: تاریخ ایجاد حق زیان دیده
- ۱۸۳..... *ضمائم
- ۱۹۲..... **نتیجه
- ۱۹۷..... ***منابع و مآخذ